

Tehnikas apdrošināšanas noteikumi

Nr. TCPM-20221

II. līmenis

Spēkā no 2022. gada 5. maija

1. Noteikumos lietotie termini

1.1. Tehnika – Apdrošināšanas polisē norādītā specializētā stacionārā vai mobilā tehnika vai ierīce, kas tiek izmantota celtniecībā, lauksaimniecībā, mežizstrādē, apkalpojošā sfērā vai citā nozarē, kā arī Tehnikas papildaprīkojums, kas nepieciešams Tehnikas ekspluatācijā un kas Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīdī bija uzstādīts Technikai. Par Technikai uzstādītu papildaprīkojumu tiek uzskatītas arī šī aprīkojuma noņemamās un pārvietojamās daļas, piemēram, vadības pultis. Tomēr nav apdrošināts tāds Tehnikas papildaprīkojums, kura vērtība pārsniedz 10% no attiecīgās Tehnikas Apdrošinājuma summas, ja par šāda papildaprīkojuma esību Apdrošināšanas sabiedrība nav bijusi rakstiski informēta Apdrošināšanas līguma slēgšanas brīdī vai ja šāds papildaprīkojums nav norādīts Apdrošināšanas polisē. Apdrošināšanas polisē norādītā Tehnikas Apdrošinājuma summa ietver arī apdrošinātā papildaprīkojuma vērtību.

1.2. Tirgus vērtība – vismazākā nepieciešamā naudas summa, par kādu var iegādāties attiecīgās markas, modeļa, izlaides gada, nolietojuma pakāpes un komplektācijas Techniku tieši pirms Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās. Nosakot Tehnikas Tirgus vērtību, tiek ņemts vērā arī tās pielietojuma veids, nolietojums un citas nozīmīgas Tehnikas īpašības.

1.3. Jaunvērtība – naudas summa, par kādu tieši pirms Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās var iegādāties jaunu attiecīgās markas, modeļa, izlaides gada un komplektācijas Techniku vai tai līdzvērtīgu Techniku.

1.4. Pilnīga bojāeja – Tehnikas Zādzība vai Laupīšana vai Tehnikas stāvoklis pēc Apdrošināšanas gadījuma, ja Apdrošināšanas sabiedrība vai tās pieaicinātie eksperti ir atzinuši Tehnikas atjaunošanu (remontu) par tehniski neiespējamu vai ekonomiski nepamatotu, kā arī visos gadījumos, kad Tehnikas paredzamie atjaunošanas izdevumi ir vienādi vai pārsniedz 80 % no Tehnikas Tirgus vērtības vai Jaunvērtības tieši pirms Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās.

1.5. Apdrošināšanas objekts – Apdrošināšanas polisē norādītā Tehnika.

1.6. Apdrošinājuma summas papildu limits – maksimālie atlīdzināmie zaudējumi visā Apdrošināšanas periodā kopā noteikta Apdrošinātā riska iestāšanās gadījumā vai noteikta veida zaudējumu atlīdzināšanai. Apdrošinājuma summas papildu limiti ir noteikti papildus Apdrošināšanas polisē

norādītajai Apdrošinājuma summai.

1.7. Zādzība – Tehnikas prettiesiska nolaupīšana. Par Zādzību nav uzskatāma Tehnikas daļu nolaupīšana.

1.8. Laupīšana – Tehnikas prettiesiska nolaupīšana, ja tā saistīta ar vardarbību vai vardarbības piedraudējumu. Par Laupīšanu nav uzskatāma Tehnikas daļu nolaupīšana.

1.9. Apzagšana – Tehnikas daļu, un kas Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīdī bija uzstādītas Technikai, prettiesiska nolaupīšana, tajā skaitā, ja tā saistīta ar vardarbību vai vardarbības piedraudējumu.

1.10. Vandalisms – tīša, prettiesiska darbība ar mērķi iznīcināt vai bojāt Techniku. Par Vandalismu nav uzskatāma Apzagšana.

1.11. Tiesīgais lietotājs – Tehnikas īpašnieks, turētājs vai persona, kura uz tiesiska pamata, tajā skaitā pilnvaras, darba tiesisko attiecību, nomas, patapinājuma līguma vai cita tiesiska pamata, lieto, pārvalda vai kontrolē Apdrošināšanas objektu vai arī ir tiesīga tam piekļūt.

1.12. Trešā persona – persona, kura nav Apdrošinājumaņēmējs, Apdrošinātais, Labuma guvējs, Tiesīgais lietotājs vai to darbinieks.

1.13. Ceļu satiksmes noteikumi – normatīvo aktu kopums, kas regulē ceļu satiksmi un transportlīdzekļu vai tehnikas īpašnieku, turētāju, vadītāju un tiesīgo lietotāju tiesības un pienākumus Latvijas Republikā vai citā valstī, ja Tehnika Teritoriālā seguma ietvaros tiek izmantota citā valstī.

1.14. OCTA likums – Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likums vai cits likums, kas aizstāj to nākotnē.

1.15. PVN – pievienotās vērtības nodoklis.

2. Apdrošinātie riski.

Apdrošināšanas objekts ir apdrošināts pret riskiem "Visi riski", ja vien Apdrošināšanas polisē nav norādīts, ka tas apdrošināts pret riskiem "Visi riski (+)" vai kādu no riskiem, kas norādīts šo noteikumu 2.3. punktā "Nosauktie riski"

2.1. Visi riski. Apdrošināšanas sabiedrība, ievērojot šajos noteikumos noteikto zaudējumu novērtēšanas metodi (zaudējumu noteikšanas kārtību), atlīdzina šajos noteikumos noteiktos tiešos zaudējumus Apdrošināšanas objekta pēkšņu un neparedzētu bojājumu gadījumā, kas radušies no Apdrošinātā vai Tiesīgā lietotāja gribas neatkarīga notikuma rezultātā, izņemot tādus zaudējumus vai bojājumus, kas Apdrošināšanas polisē vai apdrošināšanas noteikumos minēti kā izņēmumi, un izņemot šo noteikumu 2.2.1.-2.2.9. punktā minētos zaudējumus un bojājumus, kā arī izņemot šo noteikumu 2.4., 2.5. un 2.6. punktā minētos zaudējumus un bojājumus, ja vien Apdrošināšanas polisē kā apdrošinātais risks nav norādīts risks "Tehnikas salūšana", "Tehnikas aizvietošana" vai "Virsbūves bojājumi".

2.2. Visi riski (+). Apdrošināšanas sabiedrība, ievērojot šajos noteikumos noteikto zaudējumu novērtēšanas metodi (zaudējumu noteikšanas kārtību), atlīdzina šajos noteikumos noteiktos tiešos zaudējumus Apdrošināšanas objekta pēkšņu un neparedzētu bojājumu gadījumā, kas radušies no Apdrošinātā vai Tiesīgā lietotāja gribas neatkarīga notikuma rezultātā, izņemot tādus zaudējumus vai bojājumus, kas Apdrošināšanas polisē vai apdrošināšanas noteikumos minēti kā izņēmumi, kā arī izņemot šo noteikumu 2.4., 2.5. un 2.6. punktā minētos zaudējumus un bojājumus, ja vien Apdrošināšanas polisē kā apdrošinātais risks nav norādīts risks "Tehnikas salūšana", "Tehnikas aizvietošana" vai "Virsbūves bojājumi". Apdrošināšanas sabiedrība papildus atlīdzina arī šādus zaudējumus:

2.2.1. Kravas apdrošināšana – Apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina zaudējumus, kas radušies, ja Apdrošināšanas gadījuma rezultātā vienlaikus ar Tehnikas bojājumiem viena un tā paša cēloņa dēļ radušies arī kravas bojājumi un šī krava Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīdī vesta vai vilkta ar Tehniku. Zaudējumi, kas radušies Zādzības vai Laupīšanas rezultātā, tiek atlīdzināti tikai tad, ja krava nolaupīta vienlaikus ar Tehniku. Apdrošinājuma summas papildu limits ir 3000,- EUR vienam Apdrošināšanas objektam visā Apdrošināšanas periodā. Apdrošināšanas sabiedrība zaudējumus atlīdzina atbilstoši bojātās, nolaupītās kravas tirgus vērtībai tieši pirms Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās.

2.2.2. Personīgo mantu apdrošināšana – Apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina zaudējumus, kas radušies, ja Apdrošināšanas gadījuma rezultātā vienlaikus ar Tehnikas bojājumiem viena un tā paša cēloņa dēļ radušies arī Tehnikas vadītāja personīgo mantu bojājumi un šīs mantas Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīdī atradās vadītāja kabīnē. Zaudējumi, kas radušies Zādzības vai Laupīšanas rezultātā, tiek atlīdzināti tikai tad, ja personīgās mantas nolaupītas vienlaikus ar Tehniku. Apdrošinājuma summas papildu limits ir 1000,- EUR vienam Apdrošināšanas objektam visā Apdrošināšanas periodā. Apdrošināšanas sabiedrība zaudējumus atlīdzina atbilstoši bojāto, nolaupīto personīgo mantu iegādes vērtībai, ja tās nav vecākas par 10 gadiem,

vai atbilstoši to tirgus vērtībai tieši pirms Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās, ja mantas ir vecākas par 10 gadiem.

2.2.3. Slēdzenes atjaunošana – Apdrošināšanas sabiedrība, nepiemērojot Pašrisku, atlīdzina zaudējumus, kas radušies, lai aizvietotu Tehnikas bojāto slēdzeni, ja zaudējumi radušies pēc neveiksmīga uzlaušanas mēģinājuma vai Tiesīgajam lietotājam nejausi to sabojājot. Apdrošinājuma summas papildu limits ir 1000,- EUR vienam Apdrošināšanas objektam visā Apdrošināšanas periodā.

2.2.4. Procentu maksājumi – Apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina procentu maksājumus par Tehnikas līzingu, kas Apdrošinātajam jāmaksā no brīža, kad iestājusies Tehnikas Pilnīga bojāeja, līdz brīdim, kad Apdrošināšanas sabiedrība izmaksā Apdrošināšanas atlīdzību, ja pieņemts lēmums, ka iestājies Apdrošināšanas gadījums. Apdrošinājuma summas papildu limits vienam Apdrošināšanas objektam visā Apdrošināšanas periodā ir 10% no Apdrošināšanas objekta Apdrošinājuma summas.

2.2.5. Pirmsiegādes tehniskā stāvokļa pārbaude – Apdrošināšanas sabiedrība, atlīdzinot zaudējumus Tehnikas Pilnīgas bojāejas gadījumā, atlīdzina arī saprātīgus un pamatotus izdevumus par jaunas vai lietotas Tehnikas pirmsiegādes tehniskā stāvokļa pārbaudēm licencētā remonta uzņēmumā. Apdrošinājuma summas papildu limits ir 1000,- EUR vienam Apdrošināšanas objektam visā Apdrošināšanas periodā.

2.2.6. Evakuācijas papildu izdevumi – Apdrošināšanas sabiedrība, atlīdzinot zaudējumus Tehnikas bojājumu gadījumā, papildus šo noteikumu 6.8.2. punktā noteiktajiem izdevumiem atlīdzina arī saprātīgus un pamatotus izdevumus par Tehnikas evakuāciju no stāvvietas uz tuvāko iespējamo un atbilstošāko remonta vietu un pēc remonta pabeigšanas atpakaļ uz tās parasto atrašanās vietu. Apdrošinājuma summas papildu limits ir 1000,- EUR vienam Apdrošināšanas objektam visā Apdrošināšanas periodā.

2.2.7. Izdevumi par tehniskajiem šķidrumiem – Apdrošināšanas sabiedrība, atlīdzinot zaudējumus Tehnikas daļēju bojājumu gadījumā, atlīdzina arī saprātīgus un pierādāmus izdevumus par tehnisko šķidrumu un smērvielu atjaunošanu vai uzpildi, ja tie saistīti ar Apdrošināšanas gadījuma rezultātā radītajiem Tehnikas bojājumiem. Apdrošinājuma summas papildu limits ir 500,- EUR vienam Apdrošināšanas objektam visā Apdrošināšanas periodā.

2.2.8. Spoguļu bojājumi – Ja, iestājoties Apdrošināšanas gadījumam, izņemto Apzagšanu, ir bojāti Tehnikas spoguļi un tie ir vienīgie bojājumi, un kopējais zaudējumu apmērs nepārsniedz 500,- EUR, tad Apdrošināšanas sabiedrība, izmaksājot Apdrošināšanas atlīdzību, nepiemēro Pašrisku par pirmo Apdrošināšanas gadījumu katram Apdrošināšanas objektam.

2.3. **Nosauktie riski.** Apdrošināšanas sabiedrība, ievērojot šajos noteikumos noteikto zaudējumu novērtēšanas metodi (zaudējumu noteikšanas kārtību), atlīdzina šajos noteikumos noteiktos tiešos zaudējumus par Apdrošināšanas objekta pēkšņiem un neparedzētiem bojājumiem, kurus izraisījis kāds no turpmāk minētajiem riskiem, ja šāds risks norādīts Apdrošināšanas polisē:

2.3.1. **Uguns nelaiemes:**

2.3.1.1. **Ugunsgrēks** – uguns ar atklātu liesmu, kas pēkšņi radusies un turpinājusi patstāvīgi izplatīties tālāk, kā arī šāda ugunsgrēka rezultātā radies karstums, dūmi vai sodrēji un šāda ugunsgrēka dzēšanas darbi.

2.3.1.2. **Zibens spēriens** – tieša zibens iedarbība uz Apdrošināšanas objektu neatkarīgi no tā, vai tā ir izraisījusi ugunsgrēku.

2.3.1.3. **Lidaparāts** – pilotējama, tajā skaitā ar tāl vadību pilotējama, lidaparāta, tā daļu vai tā kravas trieciens neatkarīgi no tā, vai tas ir izraisījis ugunsgrēku.

2.3.2. **Vētra un krusa:**

2.3.2.1. **Vejš** – vēja, kura ātrums ir vismaz 17,2 m/s (jeb 8 balles pēc Boforta skalas) tieša iedarbība uz Apdrošināšanas objektu. Ja Apdrošināšanas objekta atrašanās vietā vēja ātrumu nav fiksējusi valsts kompetenta institūcija, tad Apdrošināšanas sabiedrība uzskatīs, ka vētra ir bijusi, ja šāda vēja ietekmē ir tikuši nodarīti bojājumi arī Apdrošināšanas objekta atrašanās vietas apkārtnē esošajām ēkām un objektiem, kas pirms vētras bijuši labā stāvoklī.

2.3.2.2. **Krusa** – nokrišņu ledus graudu veidā tieša iedarbība uz Apdrošināšanas objektu.

2.3.2.3. **Koku un priekšmetu uzkrīšana** – Apdrošināšanas objekta tuvumā esošu koku vai citu priekšmetu, vai vielu uzkrīšana uz Apdrošināšanas objektu.

2.3.3. **Vandalisms** – Vandalisms

2.3.4. **Trešo personu ļaunprātīga rīcība** – Zādzība, Laupīšana vai Apzagšana.

2.3.5. **Dalība ceļu satiksmē / Pārvadāšana:**

2.3.5.1. **Ceļu satiksmes negadījums** – ceļu satiksmes negadījums, kas radies Tehnikai piedaloties ceļu satiksmē pa ceļiem, ja Tehniku saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumiem ir atļauts izmantot ceļu satiksmē un ja Tehnika negadījuma brīdī izmantota tikai, lai pārvietotos pa ceļu, un negadījuma brīdī Tehnika nav izmatota citiem mērķiem, piemēram, lai iekrautu vai izkrautu kravu, veiktu speciālos darbus u.tml.

2.3.5.2. **Transportlīdzekļa trieciens** – jebkāda veida sauszemes transportlīdzekļa, dzelzceļa transportlīdzekļa, ūdens transportlīdzekļa, kā arī savienojumā ar tiem esošo iekārtu vai to daļu, un to pārvadājamās kravas mehāniska iedarbība uz Apdrošināšanas objektu.

2.3.5.3. **Tehnikas pārvadāšana** – negadījums, kas radies pārvadājot Tehniku pa ceļu, dzelzceļu, ar ūdenstransportu vai velkot to cietajā sakabē.

2.4. Ja Apdrošināšanas polisē norādīts, tad papildus apdrošināts ir arī risks "**Tehnikas salūšana**" un Apdrošināšanas sabiedrība, ievērojot šajos noteikumos noteikto zaudējumu novērtēšanas metodi (zaudējumu noteikšanas kārtību), atlīdzina šajos noteikumos noteiktos tiešos zaudējumus, ja Tehnikas iekšēju mehānisku vai elektrisku bojājumu vai pārtraukumu dēļ, t.sk. iekārtu salūšanas centrālās spēku iedarbības, īssavienojuma, pārsprieguma dēļ, dzesēšanas vai citu šķidrumsa saļāšanas vai to nepietiekamības dēļ, nepietiekamas ieeļļošanas dēļ, radušies Tehnikas bojājumi. Tomēr, ja šādu bojājumu dēļ notiek negadījums (piemēram, nobraukšana no ceļa, apgāšanās, sadursme u.tml.), kas rada tādus Tehnikas ārējus bojājumus, kas jāatlīdzina saskaņā ar šiem noteikumiem, tad šie zaudējumi tiek atlīdzināti arī tad, ja šis risks nav papildus apdrošināts.

2.5. Ja Apdrošināšanas polisē norādīts, tad papildus apdrošināts ir arī risks "**Tehnikas aizvietošana**" un Apdrošināšanas sabiedrība atbilstoši tirgus vidējam izmaksām atlīdzina saprātīgus un pamatotus nomas izdevumus, kas pēc Apdrošinājuma gadījuma iestāšanās radušies, nomājot tehniku, lai veiktu darbus, kurus bija plānots veikt ar apdrošināto Tehniku. Apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina tehnikas nomas izdevumus, ievērojot šādus nosacījumus:

2.5.1. Apdrošinātais patstāvīgi slēdz nomas līgumu un norēķinās ar iznomātāju, bet Apdrošināšanas sabiedrība Apdrošināšanas atlīdzības izmaksu veic Apdrošinātajam pēc maksājumu apliecinājošu dokumentu saņemšanas, ja pieņemts lēmums, ka iestājies Apdrošināšanas gadījums;

2.5.2. tiek piemērots Pašrisks – 3 dienas, skaitot no dienas, kad Apdrošinātais ir noslēdzis nomas līgumu par Tehnikas aizvietošanu;

2.5.3. atlīdzināmie nomas izdevumi dienā ir ne vairāk kā 700,- EUR;

2.5.4. tehnikas nomas izdevumi tiek atlīdzināti līdz brīdim, kad Apdrošināšanas sabiedrība veikusi Apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai arī Tehnikas remonts pabeigts pilnībā, bet jebkurā gadījumā nepārsniedzot 30 dienu nomas periodu;

2.5.5. Apdrošinājuma summas papildu limits nomas izdevumiem ir 10 000,- EUR vienam Apdrošināšanas objektam visā Apdrošināšanas periodā.

2.6. Ja Apdrošināšanas polisē norādīts, tad papildus apdrošināts ir arī risks "**Virsbūves bojājumi**" un Apdrošināšanas sabiedrība, ievērojot šajos noteikumos noteikto zaudējumu novērtēšanas metodi (zaudējumu noteikšanas kārtību) atlīdzina šajos noteikumos noteiktos tiešos zaudējumus par Tehnikai nodarītiem ārējiem bojājumiem – buktēm, skrāpējumiem, apzīmēšanu, apkrāsošanu, grafiti, ja šādi bojājumi nav tādi, kas ir

paredzami un parasti sagaidāmi, izmantojot Tehniku atbilstoši tās funkcijām un pielietojumam, un ja šādi bojājumi ir tādi, kas saskaņā ar šo noteikumu 4.3.2. punktu netiktu atlīdzināti, ja šāds papildu risks nebūtu iekļauts Apdrošināšanas polisē. Apdrošināšanas polisē šim riskam norādītais Apdrošinājuma summas papildu limits un Pašrisks tiek piemērots tad, ja šie bojājumi ir vienīgie Tehnikas bojājumi. Risks "Virsbūves bojājumi" ir spēkā tikai tad, ja vienlaikus tiek izpildīti šādi nosacījumi:

2.6.1. esošais Apdrošināšanas līgums attiecībā uz konkrēto

3. Apdrošināšanas aizsardzība

3.1. Ja Apdrošināšanas objekts ir apdrošināts pret riskiem "Visi riski" vai riskiem "Visi riski (+)", tad apdrošināšanas aizsardzība ir spēkā Apdrošināšanas periodā šādu darbību veikšanas laikā:

3.1.1. Tehnikas ekspluatācijas laikā un pēc tās ekspluatācijas;

3.1.2. Tehnikas glabāšanas un remonta laikā;

3.1.3. Tehnikas iekraušanas un izkraušanas laikā;

3.1.4. Tehnikas pārvadāšanas laikā pa ceļu, dzelzceļu, ar ūdenstransportu vai velkot to cietajā sakabē;

4. Izņēmumi

4.1. Neatkarīgi no vienlaikus vai jebkurā citā secībā notiekošiem citiem cēloņiem vai notikumiem un neatkarīgi no apdrošinātajiem riskiem, par Apdrošināšanas gadījumu nav uzskatāmi zaudējumi vai bojājumi, kas radušies šo noteikumu 4.2. – 4.11. punktā un Vispārīgajos apdrošināšanas noteikumos (I līmenis) norādīto cēloņu vai notikumu dēļ. Izņēmumu virsraksti ir norādīti tikai pārskatāmības labad, un tie nav ņemami vērā, interpretējot šos noteikumus. Apdrošināšanas atlīdzības veidu nosaka Apdrošināšanas sabiedrība, pēc iespējas vienojoties ar Apdrošināto. Apdrošināšanas atlīdzības veids var būt viens no šādiem veidiem:

NOLIETOJUMS, NODILUMS, NEPIETIEKAMA IZMANTOŠANA, PĀRSLODZE

4.2. Apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina zaudējumus, ja tie radušies:

4.2.1. Tehnikas pastāvīgas un normālas vai pārlietu intensīvas izmantošanas (piemēram, nolietojšanās, nodilums, nogurums, pārslodze u.tml.) dēļ, vai pakļaujot to paaugstinātai slodzei vai berzei, neievērojot ekspluatācijas noteikumus vai lietojot to pretēji tās izmantošanas mērķim, kā arī nepietiekamas izmantošanas, putekļu, sodrēju, kvēpu, puves, pūšanas, pelējuma, sēnītes, baktēriju, sliktā aromāta, izmaiņu gaisa temperatūrā vai mitrumā rezultātā vai Tehnikas atrašanās vietai raksturīgas vides iedarbības dēļ;

Apdrošināšanas objektu ir secīgi noslēgts Apdrošināšanas līgums ar Apdrošināšanas sabiedrību bez Apdrošināšanas perioda pārtraukumiem;

2.6.2. Apdrošinājuma ņemējs pirms Apdrošināšanas līguma noslēgšanas ir nosūtījis Apdrošināšanas sabiedrībai Tehnikas fotogrāfijas;

2.6.3. Tehnika nav bijusi iznomāta, pat ja Apdrošināšanas polisē norādīts, ka apdrošināšanas aizsardzība spēkā arī nomas laikā.

3.1.5. Tehnikai piedaloties ceļu satiksmē.

3.2. Ja Apdrošināšanas objekts ir apdrošināts pret riskiem "Nosauktie riski", tad apdrošināšanas aizsardzība ir spēkā Apdrošināšanas periodā šādu darbību veikšanas laikā:

3.2.1. Tehnikas glabāšanas un remonta laikā;

3.2.2. Tehnikas pārvadāšanas laikā pa ceļu, dzelzceļu, ar ūdenstransportu vai velkot to cietajā sakabē, ja apdrošināts risks "Dalība ceļu satiksmē / Pārvadāšana".

3.2.3. Tehnikai piedaloties ceļu satiksmē, ja apdrošināts risks "Dalība ceļu satiksmē / Pārvadāšana".

4.2.2. ilgstošu ķīmisku, bioloģisku vai fizikālu procesu (piemēram, korozijas, rūsas, oksidēšanās, apauguma, kaļķakmens, kavitācijas u.tml. procesu) rezultātā.

APDROŠINĀŠANAS OBJEKTA DAĻAS

4.3. Apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina zaudējumus, ja:

4.3.1. bojājumi radušies nomaināmām detaļām un palīgierīcēm, piemēram, cirtņiem, urbjiem, nažiem vai citām griezošām šķautnēm, zāģu asmeņiem, vītņu griezējiem, formām, šabloniem, smalcinošām vai drupinošām virsmām, sietiem un režģiem, tauvām, siksnām, ķēdēm, riepām, elevatoriem vai konveijeru lentēm, akumulatoriem, savienojošiem vadiem vai kabeliem, lokanām caurulēm, regulāri nomaināmiem savienojumiem vai hermetizējošiem materiāliem. Tomēr šie zaudējumi tiek atlīdzināti, ja bojājumi radušies pēkšņa un neparedzēta ārēja spēka iedarbības rezultātā, piemēram, apdrošināšanas objekta sadursmes ar citu objektu, priekšmetu uzkrišanas vai līdzīgu negadījumu rezultātā, vai ja viena un tā paša Apdrošināšanas gadījuma rezultātā ir radušies arī citi zaudējumi, kas jāatlīdzina saskaņā ar šiem noteikumiem;

4.3.2. bojājumi (piemēram, buktes, skrāpējumi, apzīmēšana, apkrāsošana, grafiti u.tml.), kas neietekmē Apdrošināšanas objekta normālu ekspluatāciju, tomēr šie zaudējumi tiek atlīdzināti, ja viena un tā paša Apdrošināšanas gadījuma

rezultātā ir radušies arī citi zaudējumi, kas jāatlīdzina saskaņā ar šiem noteikumiem, vai ja papildus apdrošināts risks "Virsbūves bojājumi".

APDROŠINĀŠANAS OBJEKTA ĪPAŠĪBAS, UZTURĒŠANA, IZMANTOŠANA, UZLABOJUMI UN REMONTS

4.4. Apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina zaudējumus, ja bojājumi:

4.4.1. radušies Tehnikai, kas nav sertificēta, ja normatīvie akti paredz šādu sertifikāciju;

4.4.2. radušies Tehnikai, kas nav ražota rūpnieciski, ja vien Apdrošināšanas polisē nav norādīts citādi;

4.4.3. radušies šķidrām vielām, kas nepieciešamas Apdrošināšanas objekta uzturēšanai, piemēram, degvielai, eļļai, smērvielām, dzesēšanas līdzekļiem, tehniskajiem šķidrumiem, ķīmikālijām. Netiek atlīdzināti arī to uzpildīšanas izdevumi, tajā skaitā, ja to atjaunošana vai uzpilde saistīta ar Apdrošināšanas gadījuma rezultātā radītajiem Tehnikas bojājumiem, izņemot, ja apdrošināts risks "Visi riski (+)";

4.4.4. radušies, izmantojot Tehniku, kurai nav derīgas tehnikas apskates, ja saskaņā ar normatīviem aktiem šāda apskate jāveic un tam ir cēlonisks sakars ar zaudējumu vai bojājumu rašanos;

4.4.5. radušies, izmantojot Tehniku pirms remonta pilnīgas pabeigšanas;

4.4.6. radušies, turpinot izmantot Tehniku pēc negadījuma vai avārijas un tādejādi palielinot zaudējumu apmēru;

4.4.7. radušies, testējot Tehniku pirmreizējās montāžas laikā;

4.4.8. radušies, izmantojot Tehniku tādiem mērķiem, ko nav paredzējis ražotājs;

4.4.9. radušies tvaika katla vai spiediena tvertnes eksplozijas rezultātā, ko izraisījis tvaika vai šķidrums spiediens, kā arī iekšdedzes dzinēja eksplozijas rezultātā, izņemot, ja papildus apdrošināts risks "Tehnikas salūšana";

4.4.10. radušies Tehnikai, kas ir iznomāta, ja vien Apdrošināšanas polisē nav norādīts citādi;

4.4.11. konstatēti tikai inventarizācijas vai kārtējās apkopes laikā;

4.4.12. radušies Tehnikai, kuras klātbūtni Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās laikā neapstiprina negadījuma vietas apskate, īpašuma atliekas vai dokumentāli pierādījumi;

4.4.13. radušies jebkāda veida beztranšeju urbšanas, virzītās urbšanas, caurduršanas, horizontālās urbšanas, tajā skaitā vertikālās un dziļurbumu urbšanas, pāļu vai rievsienu dzišanas u.tml., darbu dēļ, ja vien Apdrošināšanas polisē nav norādīts citādi;

4.4.14. radušies Tehnikai, kas strādā vai atrodas uz/zem ūdens vai purvā, tajā skaitā platformām, baržām, pontoniem vai citiem peldošiem objektiem, vai uzskatāma par ūdens transportu, ja vien Apdrošināšanas polisē nav norādīts citādi;

4.4.15. radušies Tehnikai, kas strādā vai atrodas tuneļos vai zem zemes, ja vien Apdrošināšanas polisē nav norādīts citādi;

4.4.16. radušies Tehnikai, kas primāri ir paredzēta cilvēku pārvadāšanai vai strādā gaisā, vai uzskatāma par gaisa transportlīdzekli.

4.5. Apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina izdevumus, kas:

4.5.1. saistīti ar Tehnikas ikdienas uzturēšanu, apkalpošanu un tehnisko apkopi;

4.5.2. saistīti ar jebkuriem Tehnikas uzlabojumiem, izmaiņām, papildinājumiem, kā arī remonta izdevumus, kas nav saistīti ar Apdrošināšanas gadījumu;

4.5.3. nepieciešami Tehnikas vai aprīkojuma, vai to detaļu paātrinātai piegādei, ja vien Apdrošināšanas polisē nav norādīts citādi.

DZĪVNIEKI, PUTNI, VIDES PIESĀRŅOŠANA, PLŪDI

4.6. Apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina zaudējumus, ja bojājumi radušies:

4.6.1. dzīvnieku, tajā skaitā grauzēju, putnu vai kukaiņu ilgstošas iedarbības dēļ. Tomēr šādi zaudējumi tiek atlīdzināti, ja šādu bojājumu dēļ notiek negadījums (piemēram, nobraukšana no ceļa, apgāšanās, sadursme u.tml.), kas rada tādus Tehnikas ārējus bojājumus, kas jāatlīdzina saskaņā ar šiem noteikumiem;

4.6.2. vides piesārņošanas, piegružošanas un saindēšanas rezultātā, tajā skaitā azbestu saturošu materiālu dēļ;

4.6.3. ārpus Latvijas, Lietuvas vai Igaunijas teritorijas plūdu vai ūdens līmeņa celšanās rezultātā.

PRETTIESISKA DARBĪBA

4.7. Apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina zaudējumus, ja bojājumi radušies:

4.7.1. jebkura veida noziedzīga nodarījuma, kas nav Zādzība, Laupīšana, Apzagšana vai Vandalisms šo noteikumu izpratnē, rezultātā, tajā skaitā, bet ne tikai krāpšanas, izspiešanas vai piesavināšanās rezultātā, vai ja Tehnika, tās aizdedzes atslēgas, pretaizdzīšanas sistēmu vadības ierīces (tālvadības pults, imobilaizers u.tml.) vai reģistrācijas apliecība iedota personai, kas Tehniku neatdod Tiesīgajam lietotājam, tajā skaitā, piemēram, ir to piesavinājusies vai nozagusi;

4.7.2. Apdrošinājumaņēmēja, Apdrošinātā, Labuma guvēja, to darbinieku vai citu Tiesīgo lietotāju pretlikumīgas darbības, ļauna nolūka vai rupjas neuzmanības rezultātā, ja vien Apdrošināšanas polisē nav norādīts citādi.

IT SISTĒMU BOJĀJUMI

4.8. Apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina zaudējumus, kas radušies saistībā ar jebkāda veida datu apstrādes sistēmas bojājumiem, tajā skaitā, bet ne tikai saistībā ar ieviešanu Tehnikas vadības sistēmās, Tehnikas iestatījumos vai programmatūrā, tās pārstatīšanu, kļūdainu augšupielādi, kibernetizācijai, Tehnikas attālinātu prettiesisku vadību u.tml.

ALKOHOLS, CEĻU SATIKSMES NOTEIKUMI

4.9. Apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina zaudējumus, ja:

4.9.1. Tehnika vadīta bez attiecīgām transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, ja saskaņā ar normatīvajiem aktiem transportlīdzekļa vadīšanas tiesības ir nepieciešamas, vai ja Tehnika vadīta bez nepieciešamās kvalifikācijas, ja saskaņā ar normatīvajiem aktiem transportlīdzekļa vadīšanas tiesības nav nepieciešamas;

4.9.2. ja Tehnika vadīta vai lietota, esot alkohola, narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaidā, vai pēc tādu medikamentu lietošanas, kas samazina reakcijas ātrumu un uzmanību, un par to ir attiecīga norāde medikamenta lietošanas instrukcijā;

4.9.3. Tehnikas vadītājs patvaļīgi pametis ceļu satiksmes negadījuma vietu vai lietojis alkoholu, narkotiskās vai citas apreibinošās vielas pirms alkohola, narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmes konstatējošās pārbaudes veikšanas, vai ja Tehnikas vadītājs atteicies no šādas pārbaudes;

4.9.4. Tehnika vadīta vai pārvadāta, neievērojot Ceļu satiksmes noteikumus attiecībā uz Tehnikas vai

transportlīdzekļa gabarītiem, augstumu, platumu vai masu, izņemot, ja Tehnikas pārvadāšanu veikusi Trešā persona.

RAŽOTĀJA VAI REMONTA UZŅĒMUMA KĻŪDA

4.10. Apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina zaudējumus:

4.10.1. par kuriem uz līguma vai normatīvo aktu pamata ir atbildīgs Tehnikas ražotājs, piegādātājs, pārdevējs, uzstādītājs vai remontētājs, tajā skaitā nekvalitatīva remonta vai apkopju rezultātā, izmantojot nekvalitatīvas vai defektīvas detaļas, izejvielas vai materiālus;

4.10.2. kas radušies kļūdainu vai defektīvu materiālu dēļ;

4.10.3. kas radušies bojājumu, kļūdu vai defektu dēļ, kas pastāvējuši pirms Apdrošināšanas līguma spēkā stāšanās.

NETIEŠI VAI FINANSIĀLI ZAUDĒJUMI, EKSPERTĪZES IZDEVUMI

4.11. Apdrošināšanas sabiedrība neatlīdzina:

4.11.1. zaudējumus, kas ir netieši vai finansiāla rakstura, tajā skaitā, bet ne tikai zaudējumus, kas radušies no negūtās peļņas, komercdarbības pārtraukuma, nesavlaicīgas piegādes un līgumsaistību neizpildes, ja vien Apdrošināšanas polisē nav norādīts citādi;

4.11.2. zaudējumus, kas radušies soda sankciju dēļ, tajā skaitā, bet ne tikai līgumsodus, nokavējuma procentus, soda naudas, valsts vai pašvaldību iestādes uzliktus sodus;

4.11.3. izdevumus par ekspertīzi, kurus Apdrošināšanas sabiedrība nav apstiprinājusi rakstiski.

5. Apdrošinājuma summa

5.1. Apdrošinājuma summu nosaka Apdrošinājuma ņēmējs. Apdrošinājuma ņēmējs uzņemas atbildību par Apdrošināšanās polisē norādītās Apdrošinājuma summas atbilstību Apdrošināšanas objekta vērtībai.

5.2. Apdrošināšanas objektu apdrošina tā Tirgus vērtībā, ja vien Apdrošināšanas polisē nav norādīts, ka Apdrošināšanas objekts ir apdrošināts tā Jaunvērtībā.

5.3. Apdrošinājuma summa tiek noteikta ar PVN, ja vien Apdrošināšanas polisē nav norādīts pretējais.

5.4. Ja Apdrošināšanas polisē norādītā Apdrošinājuma summa ir lielāka nekā Apdrošināšanas objekta vērtība tieši pirms Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās, tad, iestājoties Apdrošināšanas gadījumam, Apdrošināšanas sabiedrība

piemēro Virsapdrošināšanas noteikumus. Ja Apdrošināšanas objekts ir apdrošināts Tirgus vērtībā vai ja zaudējumu apmērs saskaņā ar šiem noteikumiem jānosaka atbilstoši Tirgus vērtībai un ja Apdrošināšanas polisē norādītā Apdrošinājuma summa ir mazākā nekā Apdrošināšanas objekta vērtība tieši pirms Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās, tad, iestājoties Apdrošināšanas gadījumam, Apdrošināšanas sabiedrība piemēro Zemapdrošināšanas noteikumus.

5.5. Par Zemapdrošināšanu un Virsapdrošināšanu neuzskata gadījumus, kad Apdrošinājuma summa ir mazāka vai lielāka nekā 10 % no Apdrošināšanas objekta vērtības tieši pirms Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās, tomēr jebkurā gadījumā Apdrošināšanas atlīdzība nevar pārsniegt Apdrošināšanas polisē norādīto Apdrošinājuma summu.

6. Zaudējumu atlīdzināšana

6.1. Apdrošināšanas sabiedrība, ievērojot šajos noteikumos noteikto zaudējumu novērtēšanas metodi (zaudējumu

noteikšanas kārtību), atlīdzina šajos noteikumos noteiktos tiešos mantiskos zaudējumus, kas radušies saistībā ar

Apdrošināšanas objekta bojājumiem Apdrošināšanas perioda laikā, Teritoriālā seguma robežās un Apdrošinātā riska iestāšanās rezultātā.

6.2. Apdrošināšanas atlīdzības veidu nosaka

Apdrošināšanas sabiedrība, pēc iespējas vienojoties ar Apdrošināto. Apdrošināšanas atlīdzības veids var būt viens no šādiem veidiem:

6.2.1. bojātā Apdrošināšanas objekta atjaunošana (remonts); vai

6.2.2. bojātā Apdrošināšanas objekta aizvietošana ar tādas pat jaudas, vecuma, nolietojuma un veida Tehniku; vai

6.2.3. izmaksa naudas summas veidā, veicot pārskaitījumu Apdrošinātajam vai Labuma guvējam

6.3. Apdrošinātais vai Labuma guvējs izvēlas remonta vai tirdzniecības uzņēmumu un vienojas ar Apdrošināšanas sabiedrību par remonta vai tirdzniecības uzņēmumu, kas veiks bojātās vai bojāgājušās Tehnikas aizvietošanu vai atjaunošanu. Apdrošinātajam vai Labuma guvējam ir jāveic visas formalitātes, kas saistītas ar Tehnikas aizvietošanu vai atjaunošanu. Apdrošināšanas sabiedrība, izvērtējot remonta vai tirdzniecības uzņēmuma tāmī, aprēķina zaudējumus. Ja 30 dienu laikā pēc zaudējumu aprēķināšanas remonta vai tirdzniecības uzņēmums veic izmaiņas tāmē tajā iekļauto pozīciju sadārdzinājuma dēļ, Apdrošināšanas sabiedrība atkārtoti izvērtē koriģēto tāmī un, ja nepieciešams, veic korekcijas iepriekš veiktajā zaudējumu aprēķinā. Apdrošināšanas sabiedrībai nav pienākuma izvērtēt jebkādas citas turpmākas izmaiņas zaudējumu aprēķinā remonta vai tirdzniecības uzņēmuma tāmē iekļauto pozīciju sadārdzinājuma dēļ.

6.4. Ja Apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta, veicot pārskaitījumu Apdrošinātajam vai Labuma guvējam, tad Apdrošināšanas sabiedrība Apdrošināšanas atlīdzību nosaka 70% apmērā no summas, kas noteikta, veicot šo noteikumu 6.13. punktā noteiktos atskaitījumus no aprēķinātā zaudējumu apmēra. Ja Apdrošinātais vai Labuma guvējs ne vēlāk kā 6 mēnešu laikā pēc Apdrošināšanas atlīdzības izmaksas iesniedz Apdrošināšanas sabiedrībai remonta vai tirdzniecības uzņēmuma rēķinu par bojātās Tehnikas atjaunošanu vai līdzvērtīgas Tehnikas iegādi un maksājumu apliecināšu dokumentu par šī rēķina samaksu, tad:

6.4.1. Apdrošināšanas sabiedrība veic Apdrošināšanas atlīdzības izmaksu 30% apmērā no summas, no kuras iepriekš saskaņā ar šo noteikumu 6.4. punktu aprēķināta Apdrošināšanas atlīdzība 70% apmērā; un

6.4.2. ja Apdrošinātais vai Labuma guvējs, kuram izmaksāta Apdrošināšanas atlīdzība, dokumentāli pierāda, ka tas neatgūst PVN kā priekšnodokli, Apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina rēķinā norādīto PVN summu, bet, nepārsniedzot PVN summu, kas norādīta zaudējumu aprēķinā, uz kura pamata iepriekš veikta Apdrošināšanas atlīdzības izmaksa, un nepārsniedzot PVN summu, kas netiek atgūta kā priekšnodoklis.

6.5. Ja Apdrošinājuma summa noteikta bez PVN, tad, nosakot Apdrošināšanas atlīdzību, Apdrošināšanas sabiedrība PVN neatlīdzina, kā arī netiek piemērots šo noteikumu 6.4.2. punkts.

6.6. Ja Apdrošinājuma summa noteikta ar PVN un remonta vai tirdzniecības uzņēmuma rēķina apmaksu veic Apdrošināšanas sabiedrība, tad, nosakot Apdrošināšanas atlīdzību, netiek atskaitīta zaudējumu aprēķinā norādītā PVN summa, ja remonta vai tirdzniecības uzņēmums, kurš veic Tehnikas atjaunošanu vai aizvietošanu, ir reģistrēts kā PVN maksātājs.

6.7. Ja Labuma guvējs ir līzings sabiedrība, kredītiestāde vai cita persona, kuras komercdarbība ir saistīta ar aizdevumu, līzingu, citu finanšu pakalpojumu sniegšanu, tad Labuma guvējam ir tiesības uz Apdrošināšanas atlīdzības daļu nenokārto kredītsaistību apmērā.

6.8. Apdrošināšanas sabiedrība, iestājoties Apdrošināšanas gadījumam, atlīdzina arī šādus saprātīgus, pamatotus un pierādāmus papildu zaudējumus, ar nosacījumu, ka kopējais Apdrošinājuma summas papildu limits par vienu vai vairākiem šajā punktā norādītajiem zaudējumiem ir 10% no Apdrošinājuma summas, bet ne vairāk kā 100 000 EUR, ja vien Apdrošināšanas polisē nav norādīts citādi:

6.8.1. **Glābšanas izdevumi.** Izdevumi, kas radušies, lai ierobežotu jau iestājušos Apdrošināšanas gadījumu vai tā sekas vai lai novērstu iespējamus turpmākos zaudējumus.

6.8.2. **Evakuācijas izdevumi.** Izdevumus par Tehnikas vai tās atlieku evakuāciju no negadījuma vietas līdz tuvākai iespējamai un atbilstošākajai stāvvietai vai remonta vietai.

6.8.3. **General Average.** Izdevumi, lai atgūtu valdījumā Apdrošināšanas objektu, iestājoties Vispārējās avārijas (General Average) gadījumam uz kuģa, uz kura atrodas Tehnika. Šie izdevumi tiek atlīdzināti tikai, tad ja Apdrošināšanas objekts ir apdrošināts pret riskiem "Visi riski" vai riskiem "Visi riski (+)".

6.8.4. **Iekārtu Zādzība no nekustamā īpašuma.** Zaudējumi Tehnikas navigācijas un vadības iekārtu noņemamam un pārvietojamam daļu (piemēram, GPS iekārtas, antenas, paneļi, vadības pultis, papildu apgaismojums), kas ir uzskatāmas par apdrošinātām saskaņā ar šiem noteikumiem, Zādzības gadījumā arī no Apdrošinātajam vai Tiesīgajam lietotājam piederoša vai tā valdījumā esoša nekustamā īpašuma, ja notikusi nepārprotama Zādzība ar ielaušanos.

6.9. **Stiklojuma bojājumi.** Ja, iestājoties Apdrošināšanas gadījumam, ir bojāts Tehnikas kabīnes stiklojums un tie ir vienīgie bojājumi, tad Apdrošināšanas sabiedrība, izmaksājot Apdrošināšanas atlīdzību par pirmo Apdrošināšanas gadījumu katram Apdrošināšanas objektam, nepiemēro Pašrisku ar nosacījumu, ka:

6.9.1. stiklojuma aizvietošana tiek veikta Apdrošināšanas sabiedrības norādītā remonta uzņēmumā un ir iespējams izgatavot vai iegādāties stiklojumu, kas nav ražots Tehnikas

ražotāja rūpnīcā, un Apdrošinātais piekrīt šāda stiklojuma uzstādīšanai; vai

6.9.2. stiklojuma aizvietošanu veic Tehnikas ražotāja oficiālais pārstāvis (dīleris) Latvijas Republikā vai tiek uzstādīts stiklojums, kas ir ražots Tehnikas ražotāja rūpnīcā, un atlīdzināmie zaudējumi nepārsniedz 2000,- EUR vienam Apdrošināšanas objektam.

6.10. **Riepu bojājumi.** Lai nodrošinātu, ka Tehnikas viena ass ir aprīkota ar vienāda protektora zīmējuma un dziļuma riepām, Apdrošināšanas sabiedrība riepās bojājumu gadījumā neatkarīgi no tā, vai tie ir vienīgi bojājumi, atlīdzina arī izdevumus par otras analogiskas riepas iegādi, ja nav iespējams iegādāties bojātajai riepai analogisku riepā. Nosakot Apdrošināšanas atlīdzību, ņem vērā riepā nolietojumu, ko nosaka saskaņā ar Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja apstiprināto Transportlīdzekļu tehnisko ekspertīžu metodiku. Ja riepā bojājumi ir vienīgi bojājumi, tiek piemērots Pašrisks 200,- EUR apmērā. Pašrisks netiek piemērots, ja riepā remonts ir tehniski iespējams un ja remonta izdevumi nepārsniedz jaunas riepas iegādes izdevumus, un ja Apdrošinātais piekrīt bojātās riepas remontam. Šī punkta noteikumi nav attiecināmi uz Tehniku, kas aprīkota ar kāpurķēdēm vai pilngumijas riepām.

6.11. **Zaudējumu apmērs Tehnikas Pilnīgas bojāejas gadījumā.**

6.11.1. Ja Tehnika ir apdrošināta tās **Jaunvērtībā**, tad, iestājoties Apdrošināšanas gadījumā, Tehnikas Pilnīgas bojāejas gadījumā zaudējumu apmēru nosaka naudas summas, kas atbilst Apdrošinātā faktiski samaksātajai naudas summai par Tehnikas iegādi, apmērā, ja Tehnika vienlaikus atbilst šādiem nosacījumiem:

6.11.1.1. Apdrošināšanas gadījuma brīdī Tehnika nav vecāka par 3 gadiem; un

6.11.1.2. Apdrošināšanas gadījuma brīdī Tehnika nav nostrādājusi vairāk nekā 3000 motorstundas (m/h) vai nav nobraukusi vairāk nekā 50 000 km, ja motorstundas netiek uzskaitītas; un

6.11.1.3. Tehnika kopš tā pirmās reģistrācijas brīža ir bijusi tikai Apdrošinātā vai Tiesīgā lietotāja īpašumā vai turējumā; un

6.11.1.4. Tehnika iegādāta no ražotāja oficiālā pārstāvja (dīlera) Eiropas Ekonomiskās zonas valstī.

6.11.2. Ja Tehnika neatbilst kādam no šo noteikumu 6.11.1. punktā noteiktajiem nosacījumiem, tad Tehnikas Pilnīgas bojāejas gadījumā zaudējumu apmēru nosaka Tehnikas Tirgus vērtības apmērā, pat ja Apdrošināšanas polisē norādīts, ka Tehnika ir apdrošināta Jaunvērtībā.

6.11.3. Ja Tehnika ir apdrošinātā tās **Tirgus vērtībā**, tad Tehnikas Pilnīgas bojāejas gadījumā zaudējumu apmēru nosaka Tehnikas Tirgus vērtības apmērā, bet nepārsniedzot Apdrošināšanas polisē noteikto attiecīgās Tehnikas Apdrošinājuma summu.

6.12. **Zaudējumu apmērs daļēju bojājumu gadījumā.**

6.12.1. Neatkarīgi no tā, vai Tehnika apdrošināta Jaunvērtībā vai Tirgus vērtībā, Tehnikas daļēju bojājumu gadījumā zaudējumu apmēru nosaka kā Tehnikas atjaunošanas izdevumus, t.i., tirgus vidējām izmaksām atbilstoši, saprātīgi un pamatoti rezerves daļu iegādes izdevumi, remonta izdevumi, nepieciešamie demontāžas, montāžas un transportēšanas izdevumi un muitas nodokļi. Nosakot zaudējumu apmēru, no atjaunošanas izdevumos iekļauto rezerves daļu izmaksām atņem nolietojumu procentu izteiksmē, ievērojot šādus nosacījumus:

6.12.1.1. 0% nolietojums, ja Apdrošināšanas gadījuma brīdī Tehnika vienlaikus atbilst šādiem nosacījumiem: Tehnikas vecums nepārsniedz 10 gadus (ieskaitot) un tā nav nostrādājusi vairāk nekā 10 000 motorstundas (m/h);

6.12.1.2. 30% nolietojums, ja Apdrošināšanas gadījuma brīdī Tehnika vienlaikus atbilst šādiem nosacījumiem: Tehnikas vecums nepārsniedz 15 gadus (ieskaitot) un tā nav nostrādājusi vairāk nekā 15 000 motorstundas (m/h);

6.12.1.3. 50% nolietojums, ja Apdrošināšanas gadījuma brīdī Tehnika ir 16 vai vairāk gadus veca, vai tā ir nostrādājusi 15 001 vai vairāk motorstundas (m/h);

6.12.1.4. nolietojums atbilstoši iepriekšējos punktos norādītajam Tehnikas vecumam, ja Tehnikai motorstundu uzskaitē netiek veikta.

6.12.2. Ja Apdrošināšanas sabiedrība konstatē, ka, neskatoties uz nostrādātajām motorstundām (m/h) vai vecumu, Tehnikas nolietojums faktiski pārsniedz šo noteikumu 6.12.1. punktā norādīto nolietojumu, Apdrošināšanas sabiedrība, aprēķinot zaudējumu apmēru, no rezerves daļu izmaksām atņem nolietojumu procentu izteiksmē atbilstoši Tehnikas faktiskajam nolietojumam. Strīdus gadījumā Tehnikas nolietojums tiek noteikts atbilstoši neatkarīgas ekspertīzes slēdzienam.

6.12.3. Ja Apdrošinātais spēj dokumentāli pierādīt, ka bojātās Tehnikas detaļas ir nesen nomainītas vai veikts to remonts, tad Apdrošināšanas sabiedrība, vienojoties ar Apdrošinātā, var piemērot mazāku nolietojumu nekā norādīts šo noteikumu 6.12.1. punktā.

6.12.4. Ja Tehnika tiek remontēta Apdrošinājumaņēmējam, Apdrošinātajam vai Labuma guvējam piederošā remonta uzņēmumā, tad Tehnikas atjaunošanas izdevumos ir iekļauti tirgus vidējām izmaksām atbilstošus, saprātīgus un pamatotus rezerves daļu iegādes izdevumus un attiecīgo darbinieku, kuri veic Tehnikas remontu, darba algas. Ja Tehniku remontē Apdrošinājumaņēmējs, Apdrošinātais vai Labuma guvējs saviem spēkiem, tad Tehnikas atjaunošanas izdevumos ir iekļauti tikai tirgus vidējām izmaksām atbilstoši saprātīgi un pamatoti materiālu iegādes izdevumi.

6.12.5. Tehnikas bojāto daļu aizstāšana ar citām detaļām tiek veikta tikai tad, ja bojāto detaļu remonts ir tehniski neiespējams vai ekonomiski nepamatots. Ja tomēr tiek

veikta bojāto daļu aizstāšana ar citām detaļām, tad Tehnikas remontam, ja iespējams, tiek izmantotas rezerves daļas ar līdzvērtīgu kvalitāti, stāvokli, nolietojumu, kāds tas bija pirms negadījuma, un tādas, kas ir derīgas izmantošanai, un šādā gadījumā netiek piemērots šo noteikumu 6.12.1. punktā noteiktais nolietojums.

6.12.6. Ja Tehnikas bojājumi radušies pirmo 3 gadu laikā pēc Tehnikas pirmreizējās reģistrācijas, Apdrošināšanas sabiedrība akceptē, ka remontu veic Tehnikas ražotāja oficiālais pārstāvis (dīleris) Latvijas Republikā.

6.12.7. Pirms Apdrošināšanas atlīdzības izmaksas Apdrošinātā un Labuma guvēja pienākums ir Apdrošināšanas gadījuma rezultātā bojātās un remonta laikā nomainītās detaļas nodot Apdrošināšanas sabiedrības īpašumā, ja Apdrošināšanas sabiedrība to pieprasa.

6.13. Nosakot Apdrošināšanas atlīdzību, Apdrošināšanas sabiedrība no aprēķinātā zaudējumu apmēra atskaita turpmāk minētos atskaitījumus šādā secībā:

6.13.1. PVN summu, izņemot, ja šis nodoklis ir jāatlīdzina saskaņā ar šiem noteikumiem;

6.13.2. Tehnikas derīgo atlieku vērtību vai remonta laikā nomainīto detaļu vērtību, ja tās savā īpašumā nepārņem Apdrošināšanas sabiedrība;

6.13.3. Apdrošināšanas polisē norādīto vai saskaņā ar šiem noteikumiem piemērojamo Pašrisku;

6.13.4. visu nenomaksāto Apdrošināšanas prēmiju daļu, pat ja tās samaksas termiņš līdz Apdrošināšanas atlīdzības izmaksas brīdim nav iestājies.

6.14. Ja saskaņā ar šiem noteikumiem ir piemērojami Zemapdrošināšanas noteikumi, tad pirms šo noteikumu 6.13. punktā noteikto atskaitījumu veikšanas aprēķinātais zaudējumu apmērs tiek samazināts, izmantojot koeficientu, kas norāda proporciju starp Apdrošinājuma summu un Apdrošināšanas objekta vērtību tieši pirms Apdrošināšanas gadījuma.

6.15. Ja Tehnikas Pilnīgas bojāejas gadījumā Apdrošināšanas sabiedrība savā īpašumā pārņem Tehnikas derīgās atliekas, tad Apdrošinātā, Labuma guvēja un Tehnikas īpašnieka pienākums ir nodot Tehniku tādā komplektācijā un ar tādu Tehnikas papildaprīkojumu, kāds tas bija Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīdī, kā arī Tehnikas Pilnīgas bojāejas gadījumā Apdrošinātā pienākums ir noņemt bojā gājušo Tehnikas vienību no uzskaites, ja tā ir reģistrēta, un nodot to Apdrošināšanas sabiedrības īpašumā Latvijas Republikas teritorijā, parakstot Apdrošināšanas sabiedrības noteiktas formas pieņemšanas–nodošanas aktu. Ja Apdrošinātais, Labuma guvējs vai Tehnikas īpašnieks tam nepiekrīt vai atsakās veikt darbības, kas saistītas ar Tehnikas nodošanu Apdrošināšanas sabiedrībai Latvijas Republikas teritorijā, tad Apdrošināšanas sabiedrība ir tiesīga izmaksāt Apdrošināšanas atlīdzību, atskaitot no aprēķinātā zaudējumu apmēra Tehnikas derīgo atlieku vērtību.

6.16. Tehnikas Zādzības vai Laupīšanas gadījumā Apdrošinātā, Labuma guvēja un Tehnikas īpašnieka pienākums ir iesniegt Apdrošināšanas sabiedrībai Tehnikas reģistrācijas apliecību, ja tā ir reģistrēta, Tehnikas atslēgas un pretaizdzīšanas sistēmu vadības ierīces (tālvadības pultis, imobilaizerus u.tml.) tādā skaitā, kā to paredzējis Tehnikas ražotājs, kā arī jānodod visas papildu uzstādītās pretaizdzīšanas sistēmu vadības ierīces. Pirms Apdrošināšanas atlīdzības izmaksas par nozagtu vai nolauptu Tehniku Tehnikas īpašniekam ir pienākums parakstīt vienošanos ar Apdrošināšanas sabiedrību par Apdrošināšanas atlīdzības izmaksas kārtību un īpašumtiesību pāreju Apdrošināšanas sabiedrībai Tehnikas vai tā daļu atrašanas gadījumā.

6.17. Ja viena Apdrošināšanas gadījuma rezultātā ir bojātas vai bojāgājušas vairākas Tehnikas vienības, kas apdrošinātas ar vienu vai atsevišķiem Apdrošināšanas līgumiem, un Apdrošināšana atlīdzība ir jāizmaksā vienam un tam pašam Apdrošinātajam, un par katru Apdrošināšanas objektu ir jāpiemēro viena veida Pašrisks, tad, aprēķinot Apdrošināšanas atlīdzību, tiek piemērots viens lielākais Pašrisks. Šī punkta noteikumi netiek piemēroti, ja Apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta Labuma guvējam, kas ir līzinga sabiedrība, kredītiestāde vai cita persona, kuras komercdarbība ir saistīta ar aizdevumu, līzingu, citu finanšu pakalpojumu vai nomas pakalpojumu sniegšanu, kā arī attiecībā uz šo noteikumu 2.4. un 2.5.punktā noteikto risku.

6.18. Apdrošināšanas sabiedrība ne vēlāk kā 5 darba dienu laikā no pieteikuma par Apdrošinātā riska iestāšanos saņemšanas datuma nosūta pārstāvi novērtēt bojāto Tehniku vai notikuma vietu vai informē par turpmākām darbībām attiecībā uz Apdrošināšanas objekta apskati, ja nav iespējams ievērot iepriekšminēto termiņu.

6.19. Apdrošināšanas sabiedrības veiktā pārbaude, pārstāvja vai eksperta novērtējums, vienošanās par remonta uzņēmumu vai citas darbības nav uzskatāmas par pierādījumu, ka Apdrošināšanas sabiedrība ir pieņēmusi lēmumu par Apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

6.20. Apdrošināšanas sabiedrība, ievērojot šo noteikumu 6.21. punktu, neietur piemērojamo Pašrisku, ja vienlaikus ir iestājušies šādi nosacījumi:

6.20.1. Tehnikas bojājumi radušies ceļu satiksmes negadījuma rezultātā Latvijas Republikas teritorijā un negadījumu izraisījis cits – noskaidrots transportlīdzeklis, kura nodarītos zaudējumus saskaņā ar OCTA likumu ir jāatlīdzina atbildīgajam apdrošinātajam; un

6.20.2. Apdrošināšanas sabiedrībai par notikušo ceļu satiksmes negadījumu ir iesniegta policijas izziņa vai atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumiem aizpildīts saskaņotais paziņojums.

6.21. Ja, noskaidrojot ceļu satiksmes negadījuma apstākļus, tomēr tiek atklāts, ka saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumiem Tehnikas vadītājs daļēji vai pilnā mērā ir vainojams ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā vai ka ceļu satiksmes

negadījumā ir iesaistīti OCTA likuma izpratnē viena īpašnieka transportlīdzekļi, tad Apdrošināšanas sabiedrība, neskatoties uz šo noteikumu 6.20. punktā noteikto, piemēro attiecīgo Pašrisku.

6.22. Pašaizdegšanās. Ja iestāties Apdrošināšanas gadījums Apdrošināšanas objekta pašaiizdegšanās rezultātā un Apdrošināšanas objekts ir gājis bojā, Apdrošināšanas sabiedrība Apdrošināšanas atlīdzību izmaksā:

6.22.1. piemērojot Pašrisku 10% no aprēķinātā zaudējumu apmēra, ja Apdrošināšanas gadījuma brīdī Tehnika vienlaikus atbilst šādiem nosacījumiem: Tehnikas vecums nepārsniedz 10 gadus (ieskaitot) un tā nav nostrādājusi vairāk nekā 20 000 motorstundas (m/h);

6.22.2. piemērojot Pašrisku 30% no aprēķinātā zaudējumu apmēra, ja Apdrošināšanas gadījuma brīdī Tehnika vienlaikus atbilst šādiem nosacījumiem: Tehnikas vecums nepārsniedz

20 gadus (ieskaitot) un tā nav nostrādājusi vairāk nekā 30 000 motorstundas (m/h);

6.22.3. piemērojot Pašrisku 50% no aprēķinātā zaudējumu apmēra, ja Apdrošināšanas gadījuma brīdī Tehnika ir 21 vai vairāk gadus veca vai tā nostrādājusi 30 000 vai vairāk motorstundas (m/h);

6.22.4. piemērojot Pašrisku atbilstoši iepriekšējos punktos norādītajam Tehnikas vecumam, ja Technikai motorstundu uzskaitē netiek veikta;

6.22.5. piemērojot tikai 1/2 no iepriekšējos punktos norādītā attiecīgā Pašriskā procentuālā apmēra, ja Tehnika Apdrošināšanas gadījuma iestāšanās brīdī bija aprīkota ar Apdrošināšanas sabiedrības akceptētu automātisku Tehnikas motora telpas ugunsgrēka dzēšanas sistēmu un tas norādīts Apdrošināšanas polisē.

7. Drošības prasības

7.1. Apdrošinājumaņēmēja un Apdrošinātā pienākums ir informēt Apdrošināšanas līguma izpildē iesaistītās personas, tajā skaitā Tiesīgos lietotājus, par tiem saistošajām drošības prasībām saistībā ar Tehnikas ekspluatāciju. Ja atbilstoši Apdrošināšanas polisē norādītajam apdrošināšanas aizsardzība ir spēkā arī tad, ja Tehnika iznomāta, tad Apdrošinājumaņēmēja un Apdrošinātā pienākums ir nodrošināt, ka nomnieks ievēro šī Apdrošināšanas līguma noteikumus, tajā skaitā drošības prasības saistībā ar Tehnikas ekspluatāciju.

7.2. Apdrošinātajam un Tiesīgajam lietotājam ir pienākums ievērot šādas prasības:

7.2.1. jāievēro normatīvajos aktos noteiktās ugunsdrošības, tehniskās ekspluatācijas prasības, Tehnikas ražotāja un pārdevēja noteiktie lietošanas noteikumi, kā arī papildu drošības prasības, ja tādas ir noteiktas;

7.2.2. piedaloties ar Tehniku ceļu satiksmē, jāievēro Ceļu satiksmes noteikumi un citi normatīvie akti, kas regulē Tehnikas lietošanu un ir spēkā valsts teritorijā, kurā tā tiek lietota;

7.2.3. Technikai jāveic tehniskā apskate normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā un termiņos;

7.2.4. jāizmanto atbilstoši remonta materiāli, eļļas, jāievēro apkopes intervāli, jānodrošina, lai Technikai vienmēr būtu uzpildīti visi tehniskie šķidrums (eļļas, dzesēšanas šķidrums u.tml.), kā arī aizliegts Techniku pārslogot;

7.2.5. acīmredzama riska apstākļos nekavējoties jāveic Tehnikas aizsardzības un glābšanas pasākumi, piemēram, plūdu iespējamības gadījumā ir jāveic Tehnikas pārvietošana uz drošu vietu;

7.2.6. nelietot Techniku, ja tai nepieciešams remonts vai jūtamas vai redzamas pārkaršanas,

gruzdēšanas vai kušanas pazīmes;

7.2.7. Tehnikas lietotājam atstājot Techniku, nodrošināt, lai tā būtu aizslēgta, logi aizvērti un, ja tai ir uzstādītas pretaizdzišanas sistēmas, lai tās būtu ieslēgtas/aktivizētas.

7.3. Apdrošinātajam un Tiesīgajam lietotājam laikā, kad Tehnika netiek izmantota, jānodrošina tās glabāšana, īstenojot kādu no turpmāk minētajiem drošības pasākumiem:

7.3.1. Techniku glabāt iežogotā teritorijā ar perimetra apsardzes sistēmu, kas raida trauksmes signālu uz fiziskās apsardzes posteni vai apsardzes uzņēmuma pulti, kas pēc signāla saņemšanas operatīvi izbrauc uz notikuma vietu; vai

7.3.2. Techniku glabāt slēgtās telpās ar apsardzes signalizāciju, kas raida trauksmes signālu uz fiziskās apsardzes posteni vai apsardzes uzņēmuma pulti, kas pēc signāla saņemšanas operatīvi izbrauc uz notikuma vietu; vai

7.3.3. Techniku uz vietas uzrauga sargs, ar kuru noslēgts rakstveida līgums par Tehnikas uzraudzīšanu, piemēram, darba līgums; vai

7.3.4. Tehnika ir aprīkota ar Apdrošināšanas sabiedrības akceptētu aktīvo vai pasīvo radio meklēšanas sistēmu (piemēram, Sherlog); vai

7.3.5. Techniku ārpus pilsētas glabāt brīvi saskatāmā attālumā, bet ne tālāk kā 150 metrus no ēkas, kurā pastāvīgi uzturas Apdrošinātais vai Tiesīgais lietotājs.

7.4. Apdrošināšanas sabiedrība ir tiesīga samazināt Apdrošināšanas atlīdzību par 50% vai atteikties izmaksāt Apdrošināšanas atlīdzību, ja nav ievērotas šo noteikumu 7.2. punktā noteiktās drošības prasības un tas ir cēloņsakarīgi veicinājis zaudējumu vai bojājumu iestāšanos un/vai palielinājis zaudējumu vai bojājumu apmēru.

7.5. Ja nav ievērotas šo noteikumu 7.3. punktā noteiktās drošības prasības un tas ir cēloņsakarīgi veicinājis zaudējumu vai bojājumu iestāšanos un/vai palielinājis zaudējumu vai bojājumu apmēru, tad:

7.5.1. Apdrošināšanas sabiedrība ir tiesīga neizmaksāt Apdrošināšanas atlīdzību, ja ir notikusi Apzagšana;

7.5.2. Apdrošināšanas sabiedrība ir tiesīga samazināt Apdrošināšanas atlīdzību par 50%, ja ir iestājies cits Apdrošinātais risks, izņemot Apzagšanu. Tomēr Apdrošināšanas sabiedrība atlīdzina zaudējumus, ja Tehnikas bojājumi radušies Vandalisma rezultātā.

8. Rīcība, iestājoties apdrošinātajam riskam

8.1. **NEGADĪJUMA FOTOFIKSĀCIJA.** Iestājoties Apdrošinātajam riskam, Apdrošinātā un Tiesīgā lietotāja pienākums ir iespēju robežās veikt negadījuma vietas, Tehnikas un iestājušos seku fotofiksāciju.

8.2. **PIENĀKUMS PAZIŅOT ATTIECĪGĀJAM DIENESTAM.** Apdrošinātā un Tiesīgā lietotāja pienākums, iestājoties apdrošinātajam riskam, ir nekavējoties paziņot:

8.2.1. **policijai**, ja:

- [a] **noticis ceļu satiksmes negadījums** un saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumiem ir jāziņo policijai;
- [b] notikusi Tehnikas **Zādzība, Laupīšana, Apzagšana vai Vandalisms** (sniedzot policijai informāciju par nozagtajām vai bojātajām Tehnikas daļām vai papildaprikojumu);
- [c] iestājies cita ārēja neparedzēta spēka iedarbības gadījums un tas ir noticis **Trešās personas darbības vai bezdarbības rezultātā**, piemēram, uz Tehnikas uzkritis sniegs/ledus no ēkas jumta. Pēc paziņošanas policijai Apdrošinātā vai Tiesīgā lietotāja pienākums ir pēc iespējas par to paziņot arī zaudējumu nodarījušajai atbildīgajai personai, piemēram, būvobjekta apsaimniekotājam, namu apsaimniekotājam vai darbu veicējam;

8.2.2. **Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam un policijai – Tehnikas degšanas gadījumā;**

8.2.3. **ārvalsts kompetentai iestādei** atbilstoši attiecīgās ārvalsts normatīvajos aktos noteiktajam, ja Apdrošinātais risks iestājies ārpus Latvijas Republikas teritorijas.

8.3. Apdrošinātajam un Tiesīgajam lietotājam, iestājoties Apdrošinātajam riskam, ir tiesības neziņot attiecīgajam dienestam:

- [a] ja noticis ceļu satiksmes negadījums un **saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumiem nav jāziņo policijai** vai ja, ievērojot Ceļu satiksmes noteikumus, noformēts **saskaņotais paziņojums**;
- [b] **Tehnikas stiklu** bojājumu gadījumā, ja tā ir vienīgā Tehnikas bojātā daļa;
- [c] **cita ārēja neparedzēta spēka** izraisītu bojājumu gadījumos, kuru cēlonis vai iestāšanās iespējamība **nav atkarīga no citu Trešo personu darbības vai bezdarbības**, piemēram, vētra, plūdi u.tml.

8.4. Apdrošinātajam un Tiesīgajam lietotājam Zādzības, Laupīšanas, Apzagšanas vai Vandalisma gadījumā ir pienākums aizstāvēt savas kā cietušā un Apdrošināšanas sabiedrības intereses, tajā skaitā, bet ne tikai, pieprasot policijai ierosināt kriminālprocesu, palīdzot noskaidrot iespējamās vainīgās (atbildīgās) personas, negadījuma liecinieku vārdus, adreses un citas ziņas par šīm personām, pēc Apdrošināšanas sabiedrības pieprasījuma pārsūdzēt procesa virzītāja lēmumus kriminālprocesa ietvaros.

8.5. **PIENĀKUMS PAZIŅOT APDROŠINĀŠANAS SABIEDRĪBAI.** Apdrošinātajam vai Tiesīgajam lietotājam ir pienākums pēc Apdrošinātā riska iestāšanās nekavējoties, tiklīdz tas iespējams, bet ne vēlāk kā **3 darba dienu** laikā no brīža, kad tas kļuva iespējams, paziņot Apdrošināšanas sabiedrībai par Apdrošinātā riska iestāšanos, to piesakot elektroniski tīmekļvietnē www.if.lv norādītā veidā vai zvanot uz tīmekļvietnē www.if.lv norādīto tālruna numuru, vai piesakot Apdrošināšanas sabiedrības klientu apkalpošanas centrā, kā arī ir pienākums pēc Apdrošināšanas sabiedrības pirmā pieprasījuma iesniegt rakstiska Apdrošināšanas atlīdzības pieteikuma oriģinālu.

8.6. **TEHNIKAS APSKATE.** Apdrošinātajam un Tiesīgajam lietotājam ir pienākums pēc Apdrošinātā riska iestāšanās nodrošināt Apdrošināšanas sabiedrībai iespēju veikt Tehnikas apskati un līdž rakstiska Apdrošināšanas atlīdzības pieteikuma iesniegšanai, kā arī **3 darba dienu** laikā pēc tā iesniegšanas Apdrošināšanas sabiedrībai bez Apdrošināšanas sabiedrības piekrišanas neveikt nekādas izmaiņas attiecībā uz bojāto lietu vai notikuma vietu, kas varētu ietekmēt zaudējuma iestāšanās cēloņa vai zaudējuma apjoma noteikšanu, izņemot, ja tas obligāti nepieciešams zaudējuma samazināšanas nolūkā. Apdrošināšanas sabiedrība ir tiesīga noteikt ilgāku periodu, kura laikā nav atļauts veikt nekādas izmaiņas.

8.7. Līdz Apdrošināšanas sabiedrības lēmuma par Apdrošināšanas atlīdzību pieņemšanai, Apdrošinātajam vai Tiesīgajam lietotājam pašam jāsedz visas izmaksas, kas saistītas ar Tehnikas glābšanu un transportēšanu no negadījuma vietas, un jāiesniedz Apdrošināšanas sabiedrībai Tehnikas transportēšanas izmaksas apliecinājošus dokumentus, kā arī nedrīkst uzsākt Tehnikas remontu vai utilizāciju bez Apdrošināšanas sabiedrības piekrišanas.